

SISÄLTÖ

Alkusanat..... 13

Kirjan rakenne, symbolit ja käyttö.... 15

Harjoitukset..... 15

Symbolit ja niiden selitykset 15

Apuvälineinä toimintakortit 15

Ohjeita ryhmän ohjaajalle ja jäsenille..... 17

Ryhmän ohjaajan ohjeet 17

 Suunnittelu ja valmistautuminen..... 17

 Aloittaminen ja vetäminen..... 18

Ryhmän jäsenten ohjeet..... 19

HAUSKA TUTUSTUA!..... 21

1. Kiven luona   22

2. Esineen kertomaa 22

3. Esineet ja kuvat   .. 22

4. Väripaperit   .. 22

5. Pallo lentää   .. 23

6. Äänileikki   .. 23

7. Lankakerä kiertää 23

8. Liike ja nimi   .. 23

9. Pelastus   .. 24

10. Juttujonot   .. 24

11. Parin esittelemine   .. 24

12. Parin nimen leikkaaminen   .. 25

13. Kirjainten tahdissa   .. 25

14. Mikä sinä olisit?   .. 25

VIITTEELLISET IKÄRYHMÄT:

= varhaiskasvatus

= alakoulu

= yläkoulu

= aikuiset

15. Ryhmät ominaisuuksien mukaan   .. 26

16. Suomi kartalla   .. 26

17. Maailmalla   .. 27

18. Ostoskori   .. 27

19. Ominaisuuksien tai tunteiden kauppa   .. 28

20. Elämäni katalogi   .. 28

21. Kysymysgallup   .. 28

Omia ideoita 29

KEHO JA MIELI VIRKEÄKSI..... 31

22. Kenkäviesti   32

23. Kellon etsintää   32

24. Tyynyhippa   .. 32

25. Peili 32
26. Seuraa johtajaa 33
27. Liikkeen aloittaja 33
28. Tilassa kulkeminen 33
29. Marionettinukke 33
30. Kehonosat vastakkain 33
31. Vaihdetaan paikkaa 34
32. Kädet ja jalat veivaavat 34
33. Nilkat ja kädet solmussa 34
34. Ristiin rastiin 35
35. Nenä ja korvat 35
36. Mitä kuulet? 35
37. Mitä tulee mieleen? 35
38. Salmiakkikuvio 36
39. Suhtautumistapoja 36
40. Käsi olkapäälle 36
41. Luottamusharjoituksia 36
42. Sääpallo 37
Omia ideoita		37

RYHMIEN MUODOSTAMISTA

43. Esineiden taikaa 40
44. Palapelit 40
45. Kuvat virikkeinä 40
46. Lankojen leikki 40
47. Tuoksupussit 41
48. Tunnusteluesineet 41
49. Palikkapussit 41
50. Äänipurkit 42
51. Tuolilaput 42
52. Kangaspiiri 42

53. Porukka järjestykseen 43
Omia ideoita		43

ÄÄNEN AVAAMISTA

54. Eläinten kuoro 46
55. Kuka piipittää? 46
56. Kakkukynttilöiden puhaltamista 46
57. Rämisevä kone 46
58. Mörinää ja pörinää 46
59. Ääniparien etsiminen 47
60. Muminalaulua 47
61. Ampiaisen surinaa 47
62. Äänet ja liikkeet 47
63. Hah, hah, hah 47
64. Karkuun päässyt vene 48
65. Hallitsijan puhe 48
Omia ideoita		48

KIELELLÄ LEIKITTELYÄ

66. Kirjainten etsintää 52
67. Samanlainen kuva 52
68. Koriin on laitettu 52
69. Loruilua 52
70. Katso ja arvaa 53
71. Sanojen arvaaminen 53
72. Mikä on kuvassa? 53
73. Tarinapussit 53
74. Tavusanapeli 54
75. Ruugle 54
76. Sanaimprovisaatio 55
77. Parisanelua uudella tavalla 55
78. Iso vai pieni alkukirjain? 56

79. Sanaluokkasoppaa		56
80. Erisnimien bongaaajat ...		56
81. Yhdyssanajono		57
82. Sanlau		57
83. Nimipeli		57
84. Yhdyssananäytelmät ...		58
85. Hassut yhdyssanat		58
86. Yhdyssanapeli		58
87. Mikä paikka?		59
88. Sanasotaa		59
89. Murteiden vertailua		60
Omia ideoita		60

IMPROVISAATIOTA

JA PIENIÄ ESITYKSIÄ

90. Peikko ja pukit		62
91. Hiiri kissalle räätälinä		62
92. Satujen maailmassa		63
93. Merirosvolaivan esineet heräävät yöllä eloon ...		63
94. Sankareita		63
95. Työmaalla		63
96. Kenkien jutustelua		64
97. Tarinan kerrontaa ..		64
98. ABC-keskustelua		64
99. Teksti esitykseksi		65
100. Ajan virtaa		65
101. Tuote-esittelyä		66
102. Ajatusten lukua		66
103. Kirje		66
104. Yllättävät lauseet		67
105. Maneerit jylläävät		67
Omia ideoita		68

MATIKKAPROFESSORIN

MIETTEITÄ

106. Noppailua		70
107. Naputusten kuuntelua		70
108. Pussin salaisuus ..		70
109. Lukumäärien bongausta		70
110. Sydänparit		71
111. Luku 100 eri tavoin		71
112. Muotojen jumppa		71
113. Muotorata		72
114. Vuorotellen		72
115. Varpaat ja sormet		72
116. Luvut järjestykseen ja ryhmiin		72
117. Kertotaulujumppa		73
118. Mittojen taistelu		73
119. Puhuvat muodot		74
120. Tulojen pallopeti		74
121. Piip-luku		75
122. Mitä lukua ajattelen? ..		75
123. Sanalliset laskutehtävät esittäen		75
Omia ideoita		76

HISTORIAN SIIPIEN HAVINAA

124. Laatikon aarteita		78
125. Tuohivirsu vai puulusikka?		78
126. Vanhat esineet		78
127. Valokuva- albumin aarteita		78
128. Entisajan työntekoa		79

129. Tiedonvälitys ennen ja nyt79
130. Historiallinen henkilö saapuu vierailulle79
131. Historiallinen kiertokävely80
132. Historiasuunnistus		..80
133. Arkeologinen löytö80
134. Oppaana81
135. Antiikkikauppias81
136. Salaperäinen matkalaukku81
137. Historiallinen näytelmä		..82
138. Historiapeli82
Omia ideoita		82

YMPÄRISTÖSSÄ PÖRRÄTEN.....85

139. Eläimellistä menoa	86
140. Puhuvat eläimet86
141. Marjasadon korjuuta Syksyn kuningattaren kanssa86
142. Siemenestä kaikki lähtee87
143. Kasvimaalla87
144. Kuukävelyllä88
145. Heijastin paikoilleen	88
146. Arvaa kulkuväline	88
147. Yäk vai nam?89
148. Luonnon aarreakku89
149. Tunnustelulaatikko		..89
150. Kaatopaikka- röinaako?90
151. Kaatopaikan jurputusta		..90
152. Planeetat91

153. Onko sinulla heijastin?	91
154. Mielikuvakertomus bussimatkasta91
155. Opaskyltit92
156. Luontoilta93
157. Uutiset tai dokumentti luonnon tapahtumista93
158. Merkkien sekamelskaa		..93
159. Vierailta mailla kaukana		..93
160. Väittely liikenne- turvallisuudesta94
161. Liikennemerkkien selitys94
162. Näytellään bussissa tai raitsikassa94
163. Rautatieasemalla tapahtuu94
Omia ideoita		96

TERVEYTTÄ AMMENTAMASSA.....97

164. Keijun murhe98
165. Ruokaa popsitaan, vaan mitä sitä napsitaan?98
166. Sokkomaistajaiset		..99
167. Maustekaapilla.....		..99
168. Terveysraportti aamupalasta99
169. Lautasliinan taittelua sokkona		100
170. Varo vaaraa!		100
171. Onnettomuus- ja vaara- tilanteissa toimiminen..		100
172. Tunnekortit		101
173. Toiveiden suihkulähde		101

174. Väärällä jalalla ylös sängystä	 	101
175. Hampaat puhtaiksi	 	102
176. Ilon ja ärsyyntymisen aiheet	 	102
177. Imurikauppias	 	102
178. Sähköistä juttua	 	103
179. Ostoshysteriaako?	 	103
180. Henkistä ja fyysistä terveyttä	 	103
181. Kuuma tuoli ja esitykset	 	104
Omia ideoita		105

VASAROIDEN PAUKETTA JA PUIKKOJEN SUHINAA..... 107

182. Palikkarakentelua 	108	
183. Isoäidin tilkkulaatikolla 	108	
184. Sään mukainen pukeutuminen	 108	
185. Esineiden kim-leikki 	109	
186. Kankaanpainanta- tarina	 109	
187. Niksipirkka.....	 109	
188. Välinelaatikoilla	 109	
189. Tuumasta toimeen, vai miten se menikään?	 110	
190. Muotilehtien vallassa ..	 110	
191. Vaatekaupassa	 110	
192. Kangaskaupassa	 110	
193. Asiakasvalituspalvelu...	 111	
194. Ketjuvirikkaustarina	 111	
195. Luonneteos.....	 111	
Omia ideoita		112

KUVATAITEEN

SIVELLIN HEILUMAAN..... 113

196. Värien sekoituspaletti.....	 	114
197. Musiikkimaalaus...	 	114
198. Elävät muotokuvat	 	114
199. Hajukertomus.....	 	115
200. Kertomus esineestä	 	115
201. Hyppy kuvaan.....	 	115
202. Kenestä kuva kertoo?	 	115
203. Taidehuutokauppa.....	 	116
204. Monologi	 	116
205. Vuorosana improvisaatio	 	117
Omia ideoita		117

KULTAKAUDEN TAIDETÖIHIN

TUTUSTUMINEN..... 119

206. Fanny Churberg: Sieniä.....	 	120
207. Albert Edelfelt: Ruokolahden eukkoja kirkonmäellä...	 	120
208. Albert Edelfelt: Sophie Manzeyn muotokuva ...	 	121
209. Robert Wilhelm Ekman: Kreetta Haapasalo soittaa kannelta talonpoikaistuvassa	 	121
210. Akseli Gallen-Kallela: Poika ja varis.....	 	121
211. Akseli Gallen-Kallela: Akka ja kissa	 	121
212. Werner Holmberg: Maantie Hämeessä.....	 	121
213. Eero Järnefelt: Kaislikkoranta	 	122
214. Juho Rissanen: Avannolla onkijat	 	122

215. Hugo Simberg: Halla.....		122
216. Ferdinand von Wright: Taistelevat metsot		122
Omia ideoita		123

LIIKETTÄ NIVELIIN 125

217. Hiirten kisailua ja kissojen kujeita		126
218. Koiranpennun aamujumppa ja päivän aloitus		126
219. Pistepiilonen		127
220. Ketjureaktio.....		127
221. Tuolijumppaa pallon kanssa		128
222. Tarinan mukaan matkustus		128
223. Hassut olympialaiset.....		129
224. Tarinan esittäminen liikkeillä.....		129
225. Taskulamppushow		129
226. Perinneleikit.....		129
227. Tilkkutanssi.....		130
228. Valmentajana		130
229. Urheiluruutu		130
Omia ideoita		131

MUSIIKIN TAHDISSA..... 133

230. Ryhmän etsintää..		134
231. Laulun sanojen esittäminen		134
232. Nukketeatteriesitys		134
233. Laulun piirtäminen		134

234. Miten se menikään?		135
----------------------------------	---	-----

235. Suosikkilaulut raikaa		135
236. Äänimaisema.....		135
237. Väärät äänet		136
238. Rytmien rytkettä ...		136
239. Soitinten keskustelua		136
240. Viikon patsas		136
Omia ideoita		137

JÄSENET LETKEIKSI JA AATOKSET RENNOIKSI 139

241. Keijun vierailu		140
242. Pallohieronta		140
243. Pensselirentoutus		140
244. Silityspiiri		140
245. Jännitys ja rentoutus		141
246. Saderentoutus		141
247. Keinutus.....		141
248. Vatkausta		142
249. Värirentoutus.....		142
250. Mielikuvarentoutus		142
Omia ideoita		143

TEHTÄVIEN LOPETUS 145

Palautteen antaminen.....		146
251. Esinepalaute		146
252. Sävelet sen kertovat		146
253. Köysijana.....		146
254. Ilmapuntari		146

255. Lippu liehumaan..		147
256. Ruori.....		147
257. Tikkataulu		147
258. Kultaraha- diagrammi		147
259. Ajatus- ja puhekuplat ..		148
260. Lämpömittari		148
261. Hetken merkitseminen.....		148
Loppuleikit		149
262. Solmu.....		149
263. Sormipiiri		149
264. Palloformula.....		149
265. Mitä haluan toivottaa muille?		149
Omia ideoita		150

Toimintakortteja on kätevä käyttää apuvälineinä harjoituksissa. Liitteissä olevat toimintakortit ovat esimerkkejä. Lisää toimintakortteja voi tulostaa kirjaan kuuluvasta verkkosivulta osoitteesta www.ps-kustannus.fi/ryhmatoimimaan.html

LIITTEET JA ESIMERKIT

TOIMINTAKORTEISTA	153
Liite 1 Teemakuvat.....	154
Liite 2 Lepäämisen seurantalomake.....	155
Liite 3 Jumppaohjeet.....	156
Liite 4 Tarinarata	157
Liite 5 Säilytysrasia toimintakorteille	158
Liite 6 Roolipelialusta	160
Liite 7 Tunnetilat ja ilmeet.....	161
Liite 8 Tapahtumapaikat	162
Liite 9 Roolihenkilöt ja Esitystavat.....	163
Liite 10 Ääntämistavat ja Liikkumistavat..	164
Liite 11 Maneerit ja Ominaisuudet.....	165
Liite 12 Kasvikset Ja Eläimet	166
Liite 13 Kengät ja Vaatteet	167
Liite 14 Liikennevälineet ja Liikennemerkit	168
Liite 15 Kellonajat ja Vanhat esineet.....	169
Liite 16 Kirjaimet ja Tavut.....	170
Liite 17 Sanat ja Eris- ja yleisnimet.....	171
Liite 18 Yhdyssanat ja Yhdyssanapeli	172
Liite 19 Sanaluokat	173
Liite 20 Yllättävät lauseet	174
Liite 21 Kelloarvoitukset.....	175
Liite 22 Sydänparit ja Palapeli	176

TEHTÄVÄHAKEMISTO OPPIAINEITTAIN

Historia	77-84
Kuvataide	113-124
Käsityöt	107-112
Liikunta	31-38, 125-132, 139-144
Matematiikka	69-76
Musiikki	45-50, 133-138
Terveystieto ja kotitalous	97-106
Ympäristö- ja luonnontieto, biologia ja maantieto	85-96
Äidinkieli ja vieraat kielet	51-60, 61-68
Opintojakson aloittaminen	21-30
Ryhmien muodostaminen	39-44
Arviointi ja palautteen antaminen	146-148
Opintojakson päättäminen	149-151